

MAGASINET

MEDLEMSTIDNING FÖR PAPPERS AVD 68

NR. 3 2018

Jubileum
Hallsta IK - 100 år

Vykortet
Hurtigrutten

Ordförande har ordet
Generationsskiftet måste tas på allvar!

Sommaren övergår sakta med säkert i en fin höst! Semestrarna har fungerat tillfredställande även om man på vissa avdelningar fick pyssla ordentligt för att alla ska få det som lagen redan reglerar som en självklar sak. Ett exempel är Ved och Massa avdelning.

Sårbarheten är stor på grund av den slimmade bemanningen och begränsat antal sommarjobbare som har den nödvändiga kompetensen som krävs för att anläggningen ska köras på ett tryggt sätt. Många dubbla skift blev det för att semestern ska bli av. Det känns helt galet att man måste jobba fyra dubbla skift under en sexdagars period för att man själv eller kompisarna ska få en semester. Det säger till oss att något inte är som det ska. Läger man på det att man då och då ringde till folk som redan är på semester med frågan om de kan ställa upp och jobba blir hela bilden helt oacceptabelt. Något måste förändras! Vi måste ha tillräckligt mycket med folk för att säkerställa att folk ostörda får en väl förtjänad återhämtning oavsett om det rör sig om femdagars ledighet eller semester. Företaget målsättning att övertidstimmar ska minska samtidigt som bemanningen är hårt slimmad. Vi får inte den ekvationen att gå ihop. Däremot ser vi tydligt resultatet. Övertidstimmar är på en hög nivå och vi noterar massor av dubbla skift. Företaget tar enorma risker och vi själva riskerar mycket när vi bestämmer oss att göra så många dubbla pass på så kort tid. Hittills har vi haft tur men vi känner många exempel, andra fabriker, som inte hade turen med sig. Vi vill inte uppleva den tragiken på vår fabrik. Vi måste göra något åt det!

Hamnen har fått en ny chef - Johan Fröberg. Ett bra val tycker vi. Hans egenskaper är tillräcklig rogivande för att vi vågar tro och hoppas att ett lugn kommer hitta hem till hamnen. Johan har allt som behövs för att lyckas – eget sunt förnuft, kunniga och lojala hamnarbetare och pålitliga chefskollegor. Han behöver bara lite tid att själv konstatera det.

Det som gör mig glad är att de unga Pappersmedlemmarna i hamnen har kommit in i gänget på ett så bra sätt. Många unga knackar på brukets dörr. De kommer ersätta många veteraner som välförtjänt går i pension. Generationsskiftet måste tas på allvar. Vi får inte tappa kompetensen och kvalitén. Därför är det viktigt att ta en tillfällig överbemanning för att säkra en smidig övergång. Nu, när bruket går bra ekonomiskt, kan vi ta den

"Det känns helt galet att man måste jobba fyra dubbla skift under en sexdagars period för att man själv eller kompisarna ska få en semester."

kostnaden. Vi tror inte att Holmens ägare har något emot detta. De kan inte ha något emot att man ser till att bruket även i framtiden förblir en vinstmaskin.

Valet 2018

Valet är över men det kommer ta en stund innan vi vet vem som kommer att styra landet i fyra år. Det vi vet redan nu är att Sverigedemokraterna har fått ett ökat stöd bland Sveriges befolkning. Hur förklarar man det? Svårt eftersom ingenting är logiskt längre. Att idiotförklara nästan 20% av folket är både obegåvat och ansvarslöst. Alla är inte rasister! De väljarna vill säga något! Därför måste man lyssna noga om man vill förstå deras handling och ha en chans att få dem tillbaka. Det kommer jag att göra i alla fall! Jag måste förstå varför välavlönade Pappersmedlemmar med låga boendekostnader och låg kriminalitet i bygden lägger sin röst på ett arbetarfientligt parti. Jag måste förstå varför man röstar på ett parti som redan 2008 var med i Norrtälje kommunfullmäktige och som aldrig i talarstolen ropade efter hjälp när Hallstavik drabbades av uppsägningar. Förtroendevalda i det partiet har överhuvudtaget aldrig gjort något som skulle lindra våra sår skapade av neddragningen. Det var inte de som ordnade Framtidsdagen som under de senaste tio åren gett nästan 300 riktiga jobb och massor av sommarjobb. Det var inte de som initierade byggandet av utomhusbadet och som beslutade att Hallsta ska få ett nytt och fint inomhusbad. Det var inte de som räddade att Häverögymnasiet ska bli kvar. De tog inte initiativet att Hallsta ska få en av de finaste friluftsområdena i kommunen. Det är inte de som skapade möjligheten för Thelandersson att bygga de 17 hyresrätterna på Börjevägen. De har definitivt inte fått Roslagsbostäders styrelse att fatta ett principiellt beslut att bygga massor av hyresrätter på Odenvägen. De har helt enkelt inte initierat ett enda beslut som gagnade Häverötrakten. Därför måste vi lyssna på folk. Vi har missat något och jag vill gärna veta vad!

Aleksandar

Vi kan fundera över vad som hänt, och vi kan också fundera över vad som kan hända. Valresultatet ger inga tydliga signaler om vad som ska hända och vem som tar vem. De närmaste veckorna kommer det att kohandlas friskt från vissa håll, allt för att få tillträde till maktens grytor. Moderaternas Kristersson hade ju långt före sommaren tecknat in SD som stödparti åt en borgerlig allians. Det verkar logiskt för SD och moderaterna står ju för i princip samma politik. En arbetarfientlig politik som kommer att göra vardagen sur för vanligt folk.

Vi är några som kommer ihåg 2006, när borgarna tog makten. Ni kom ihåg att de lovade skattesänkningar, och dom infriade de. De lovade att individualisera bilförsäkringen och ingen visste egentligen vad det innebar förrän vi fick räkningen hem i postlådan, men de infriade löftet. De infriade också löftet om en bortre parantes i sjukförsäkringen där man max fick ha sjukpenning i 180 dagar. De infriade det löftet också. A-Kassan lovade de att den skulle spegla lönebildningen och arbetslösheten i samhället, de infriade det också och en halv miljon medlemmar tvingades att lämna a-kassan. Sedan kom finanskrisen 2008 och ni vet vad som hände då?

Jo en enorm tryckvåg högerut i politiken skapades av finanskrisen. Ingen inom vänstern eller arbetarrörelsen orkade stå för eller ens hitta en vision om att politiken måste erövra makt. Makt ifrån finansmarknader och stora bolag eller i vart

fall återupprätta en kenyansk agenda som kunde skapa en vision om en rättvis fördelningspolitik. Det är detta som idag har satt ramarna för vad vi upplever just nu. Att människor flyr från vänster till höger när den ekonomiska piskan vinner, så flyr de till missnöjespartier på högra skalan. Just för att vi inte har en vision om hur vi ska göra upp med detta kapitalistiska samhälle.

Lägg till hur det ser ut i vår omvärld så kanske bilden blir lite klarare. Handelskrig mellan USA och Kina, enorma underskott i den amerikanska budgeten, ett EU där eurosyste­met fortsatt driver fram åtstramningar och spänningar, ett Italien som vandrar längs konkursens brant och Turkiet som befinner sig i fritt fall. Men det är ju inte Sverige säger vän av ordning, nä förvisso är det inte det, men vi har en gigantisk privat bolåneskuld. Och lägg till detta att vi glömmer fort, väldigt fort vilket ekonomiskt system vi lever i. Vi lever i kapitalistiskt system drivit av finansmarknad och som ständigt tvingar befolkningar och nationer att röra sig emot avgrunden.

Tar vi in detta så ser det inte speciellt ljus ut med att det saknas en politisk stark majoritet som kan balansera detta så när nästa nummer av PappersMagasinet kommer, ja då vet vi förhoppningsvis bättre hur det ser ut och att Stefan Löfven är statsminister, det hoppas jag.

Matts Jutterström

Tina delar ut PIA-rapporter till skyddsombuden och ibland operatörer.

PIA rapporter har det diskuteras mycket och det skrivs en hel del tillbud och riskobservationer.

I skyddskommittén kom vi överens redan förra året att när man släcker PIORNA ska vi ha skyddsombudsmedverkan när en åtgärd behöver göras. Tyvärr har inte detta fungerat bra på vissa sektioner. Men det finns ett undantag där skyddsombuden och ledningen samarbetar bra. På Ved och Massa kallar personalledaren Tina Frödin skyddsombuden till en förträff innan de släcker några PIOR.

Skyddsombuden kontrollerar på plats om åtgärden är gjord och om åtgärderna är tillräckliga. Efter detta har de ett möte och släcker PIORNA.

Lars-Åke Gardehed

Tina tycker att hon får mycket bra hjälp av skyddsombuden, hon sparar en hel del tid i arbetet med PIA:n, för nu är de flera som kontrollerar åtgärderna. Skyddsombuden upplever bättre delaktighet i skyddsarbetet. Det tar inte så lång tid att kontrollera åtgärderna när man arbetar systematiskt med PIA-rapporterna enligt Tina och skyddsombuden.

Nu vill Ved och Massa involvera också underhållet på norra sidan till PIA- möten med driften. Det skulle bli ytterligare ett lyft framåt med samarbetet, underhållet på norra sidan är ofta redan med på driftens skyddsronder. Man har pratat mycket om att få feedback i PIA-rapporterna och på det här viset blir flera involverade i skyddsarbetet. Om den som skriver en PIA-rapport också skriver sin e-post adress, får man automatiskt information

om vad som händer med PIA: n.

Vi har haft ett par olycksfall under sommaren. En person ramlade i en trappa och föll illa. Landade på knän, fick ont i höften, armbågen och axeln. Tyvärr resulterade fallet i en längre sjukskrivning.

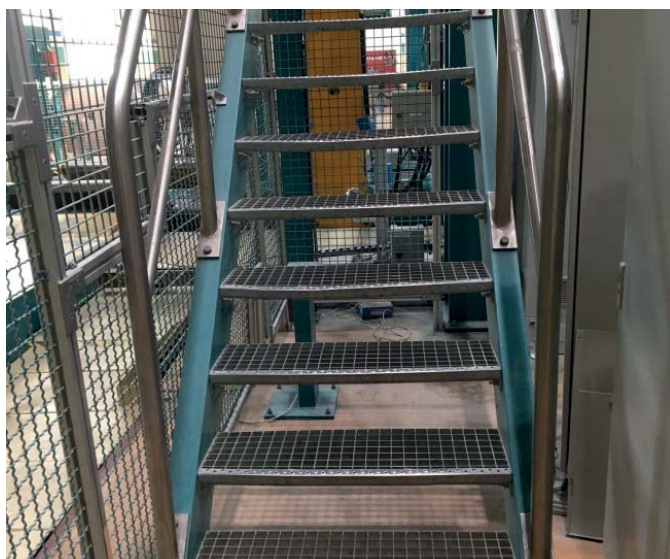
Ofta bär man ofta med sig grejer när man går i trapporna och då är det svårare att hålla i trappräcket med ena handen. Nu ska man försöka hitta lösningar så att man inte behöver bära så mycket saker i händerna när man ska gå i den här trappan och så kommer man att kolla trappans lutning med mera.

Den andra skadan var när en person skulle justera ändfräsen i hylskapen. Skulle tejpa på hylsan för att kunna få kapen i drift igen. Sträckte sig in över ett metallräcke vilket medförde att belastning/tryck över revben uppstod. Det knäppte till och kändes obehagligt vid revbenen på höger sida. Smärtan kom senare och tyvärr blev det även här en längre sjukskrivning.

Nu ska man försöka få till en systemändring som innebär att vid auto-från så ska griparen till ändfräsen släppa hylsan. Det skulle innebära att man skulle kunna skjuta på hylsan på klon genom att använda något hjälpmedel t.ex. en pikhake. Då skulle man inte behöva sträcka sig över metallräcket.

Tyvärr har arbetssjukdomarna ökat och det är tung manuell hantering samt hög arbetsbelastning som vi behöver ha mycket fokus på.

Taisto Hautala

Skyddsombudslaget äter sin pricknick-korg efter loppet. Lars-Åke Gardehed, Benita Humell, Jaana Kuusisto, Taisto Hautala samt Marja Halonen som fick hoppa in i stället för Örjan Jansson.

Bellmanstafetten i Stockholm har bytt namn till Stafesten för UNICEF och inlett ett nära samarbete med barnrättsorganisationen.

Stafesten i Stockholm gick den 23 augusti. Det var helt fantastiskt att så många från bruket deltog! Över 100 personer fördelat på 21 lag med 5 i varje lag var anmälda från bruket samt ett lag från huvudkontoret (Strandvägen). Totalt var det ca 15 000 personer som deltog i

Stafesten men det märktes inte att vi var så många. Flera av brukets deltagare tyckte att det här var ett bra initiativ. Hoppas verkligen att vi kommer att fortsätta med den här typen av evenemang och färdas till Stockholm igen nästa år. Evenemanget fungerade mycket bra för alla för det fanns både gå-lag och löparlag.

Taisto Hautala

Håkan Lunden och Aleksandar Srndovic diskuterar om vilken taktik är bäst att tillämpa för att överleva 5 km lång promenad.

Roslagens Sparbank

Se över ditt sparande tillsammans med oss!

Har du en buffert på
2 månadslöner?

Sparar du minst **10 procent**
av din lön?

Läs mer om sparande på
roslagenssparbank.se
och boka en tid på 0176 – 770 00.

Välkommen till oss på
Roslagens Sparbank

Fråga mig
och mina
kollegor om
sparande

Jimmy Westerberg, kontorschef Hallstavik

Glad Hallsta delegation

Den 25 – 27 maj höll Pappers sin 25:e ordinarie kongress i Gävles konserthus. Vid kongressen för fyra år sedan motionerade avd 68 om att nästa kongress borde hållas i Gävle p g a det nära förestående jubiléet. (Förbundet bildades i Gävle 1920). Så blev det också.

55 avdelningar var representerade. Förutom vissa förbundsfunctionärer fanns också ca 50 svenska och drygt 10 utländska gäster. Årets förstärkta ungdomskurs var förlagd till Gävle så att deltagarna även skulle kunna bevista kongressen. Gästtalare var bl a arbetsmarknadsminister Ylva Johansson och LOs ordförande Karl-Petter Torwaldsson. Musikgruppen Panetoz dansade igång kongressen. På kongressfesten uppträdde Mikael Tornving och Magnus Carlsson (Barbados).

Till kongressen fanns 36 motioner skrivna varav 12 (flest) kom från Hallstavik och 21 av 36 kom från Gävle-Daladistriktet. Som vanligt blev några av våra motioner antagna, några blev besvarade och en del avslagna. Trots allt var vi ganska nöjda. Motionernas öde redovisas i andra sammanhang.

På kongressen antogs nya reviderade stadgar och en

avtalsstrategi 2030 som avser att peka ut vägen för avtalsförhandlingarna det närmaste decenniet. En ny förbundsledning valdes också. Matts Jutterström omvaldes enhälligt men valet av 1:e vice ordföranden stod mellan Mikael Lilja och utmanaren Dennis Bäckman från Fige-holm. Avd 68 stod bakom Dennis och kampen blev oväntad jämn men till slut drog Lilja det längsta strået med röstsiffrorna 75-65. Vid valet av 2:e vice ordföranden fanns tre kandidater och där segrade till slut Per Anders Pettersson, tidigare studieombudsman på förbundet.

Avdelning 68 hade fyra kongressombud; Gunnar Hanze, Anders Lidén, Taisto Hautala och Roger Berglund. Gunnar deltog på sin första kongress och blev också den förste (!!) på kongressen att gå upp i talarstolen vid motionsbe-handlingen. Roger deltog på sin tionde ordinarie kongress och var därmed den som deltagit på flest kongresser som ombud. Han tackade förbundet och kongressen för den tid som varit strax innan kongressordföranden avslutade kongressen med Internationalen och ett klubbslag. Alla ombud från Hallsta var som vanligt uppe i talarstolen.

Roger Berglund

Roger Berglund

Taisto Hautala

Anders Lidén

Gunnar Hanze

Panetoz

LO-ordf. Karl-Petter Thorwaldsson

**Arbetsmarknadsminister
Ylva Johansson**

Förbundsordf. Matts Jutterström

■ TYCK TILL OM SKIFTSHEMA

Skiftschema har alltid varit ett ämne som engagerar våra medlemmar. Den påverkar skiftarbetarens liv ganska mycket. Vi har haft det nuvarande schemat en längre period och det har fungerat ganska bra. PappersMagasinet frågade några medlemmar om vad de tycker om schemat.

Aleksandar

INKERI HELIN

PM 12

"Grundschemat tycker jag är bra däremot inte reservskiften!

Där skulle jag hellre vilja ha färre nätter och helgpass".

MALIN NYMAN

PM 12, skl 5

"Bra eftersom schemat inte är så kompakt. Men utfyllnadsskiften skulle kunna göras på något annat sätt. Om 12-h skift är vägen dit skulle det inte kännas som något stort problem. Det kan vara lika bra att jobba av tiden när man ändå är på plats."

JARMO KUUSISTO

Rullarlaget skl 3

"På det hela så tycker jag skiftschemat är bra.

Det man skulle kunna ändra på för att få schemat ännu lite bättre är att man flyttar eftermiddagsskiftets avlösning en timme framåt så man jobbar en timme längre och kortar ner natten med en timme. Då blir natten lite lättare att jobba".

ANN JANSSON

PM 12

"Det är skapligt men har för många utfyllnadsskift och för kort semester. Dessutom är det tokigt att så pass många av dessa skift ligger på helger. Skönt är att åtminstone nätterna är borta från utfyllnaden."

STEFAN WESTLING

EMB linje 1, skl 5

"Bra med lagom långa arbetsperioder men kanske skulle schemat behöva göras om för att få bort utfyllnadsskiftet - men redan nu är det nödvändigt att ta bort utfyllnaden på helgerna. På en del områden kanske man skulle kunna jobba 12-timmarsskift för att få loss tid för att på så sätt ta bort utfyllnaden..".

LARS-ÅKE GARDEHED

Ved och Massa skl 3

"Skiftschemat är principiellt bra!

Men jag skulle kunna tänka mig att jobba 12 timmars skift på fredag, lördag och söndag för att få ledigt en helg till - precis som skiftgående UH har".

LO-DISTRIKTETS ARBETSMILJÖKOMMITTE PÅ BESÖK

■ MÖTE MED MIKAEL TEURNBERG ROSPIGGARNA SPEEDWAY

Mikael Teurnberg

En SM-final hägrar för Rospiggarna och PappersMagasinet åker raka spåret till HZ Bygg Arena för att träffa Mikael Teurnberg, lagledare/sportchef och ordförande i Rospiggarna speedway.

Vi ser varandra redan på långt håll och hejar, möjligen känner Micke igen mig på anteckningsblocket jag håller i. I ena handen håller han mobilen och visar vägen in med den andra och lyckas samtidigt ta i hand. Vi sätter oss ned i cafeterian med en varsin mugg termoskaffe.

En klassisk sportfråga rullar i mitt huvud och jag tänker att jag inte ska ställa den men en släng av tourettes gör ändå att orden smiter över läpparna: "Hur känns det?" Båda två inser att den frågan i det här fallet är mångfacetterad. Micke har ju aviserat sin avgång efter säsongen samtidigt som slutspelet närmar sig för Rospiggarna! Svaret visar sig bli väl avvägt!

- Jag vill så klart avsluta med flaggan i topp, dels efter mina nio år som lagledare, dels efter en bra säsong. Om det här sker redan nästa vecka eller efter två veckor återstår att se. Men sedan tar den nya lagledaren över.

Du har ju fungerat som både lagledare, sportchef och ordförande. Blir det inte ett stort vacuum nu?

-Egentligen har det varit ännu mer än så då jag även varit en del av marknad och sålt reklam etc. Det är det jag kommer att göra i fortsättningen, då förhoppningsvis på ett än mer strukturerat sätt. Sedan kommer jag ju att finnas tillgänglig för rådfrågning i framöver. Men jag behöver släppa mycket nu. Det är inte hälsosamt att köra på i det här tempot år efter år.

Vad har varit roligast under de här åren? Det syns genast att Micke inte kommer att kunna välja en sak...

-Flera saker, säger han efter att ha tänkt i några bråkdelar, 2016 blev Rospiggarna svenska mästare, den segern förde med sig mycket både för Piggarna och för mig personligen., menar Micke. GP-arrangemanget likaså, d.v.s. VM-deltävlingen, det var otroligt mycket slit, men det blev en magisk kväll!

Annat är SM-finalen i isracing 2016 som vi tog över med kort varsel.

Till finalen 2012 kom 4000 åskådare - betänk att det ju då ju var en allsvensk final

4000 åskådare råkar också vara snittet på en hemmamatch på HZ under säsongen. En utomordentlig siffra tycker jag och jämför med att det i Hallstavik bor ca 4500 personer. Men i själva verket har en match ett väldigt mycket

Trogna supportrar

större upptagningsområde än så. Många åker t.ex. från Uppsala med omnejd.

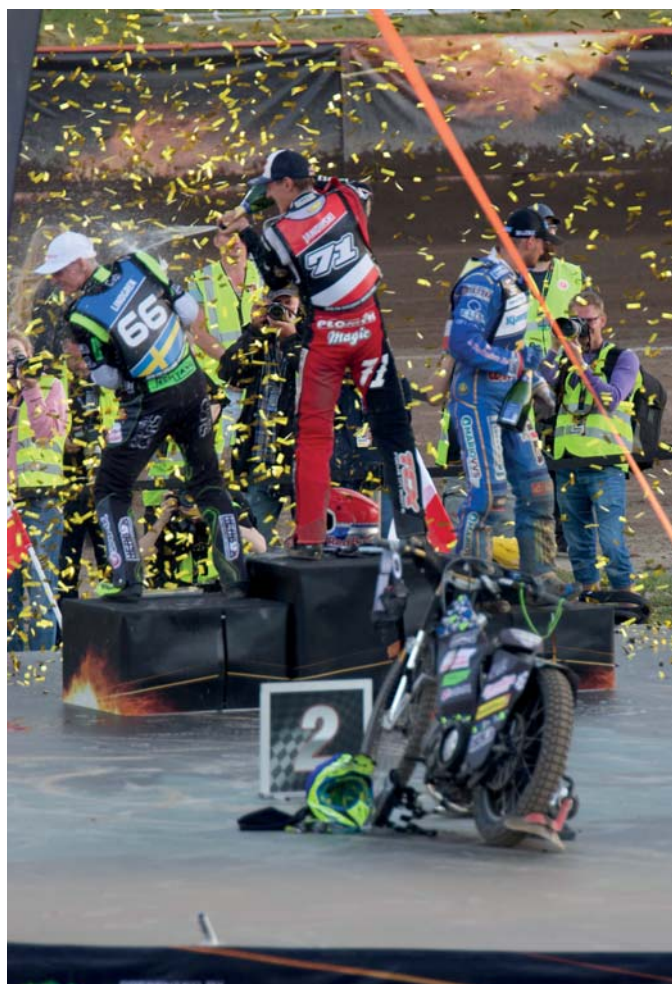
Finns något som varit tråkigt/jobbigt?

- Inte mycket... i så fall är det nog all press, av ekonomin, från journalister, av resultat och från sociala media. Mer i början, nu har jag kunnat skaka av mig det här på ett annat sätt. Det här ingår i jobbet. Men att ha ett bra bollplank är viktigt säger Micke. Men ibland har jag också prioriterat fel genom att klämma in saker som egentligen inneburit onödigt mycket stress. Det är sådant som man får sota för i efterhand.

Framtiden?

- Idrottsframgångar är färskvara. Men om vi breddar perspektivet lite så har vi licens för att arrangera stora tävlingar här och ett tvåårigt avtal med GP. Arenan skulle även kunna användas till mer, kanske kan det vara en "multiarena"? Kurs och konferens skulle fungera utmärkt även om den sortens arrangemang har ett upptagningsområde som är mycket mindre än för speedwayen. Men det här är något som jag kommer att fundera över i min kommande marknadsroll.

Anders Lidén

GP 2018 - guldregn över vinnaren i Hallstavik

Rospiggarna 2018 - Övre raden fr.v. - Tero Aarnio, Andreas Jonsson, Samuel Masters, Max Fricke, Mikael Teurnberg, nädre raden fr.v. - Robert Lambert, Jacob Thorssell och Jason Doyle

Idet här numret har bilderna till fotoreportaget lånats ut av Elisabeth Hessler. PappersMagasinet ville naturligtvis träffa Elisabeth för att prata om hennes fotointresse.

Vi träffar henne vid arbetsplatsen på PM 12 strax efter skiftbytet för en pratstund.

Hur började det, hur kom fotointresset till dig? Elisabeth berättar att det var en kompis som fotade och visade henne lite, och tog med henne till Hallstaviks fotoklubb. Sedan var hon fast! Idag är hon själv medlem i fotoklubben - det är bra för att få tips och trix och såklart är det kul med umgänget. Men som alltid när man jobbar skift så missar man en del möten.

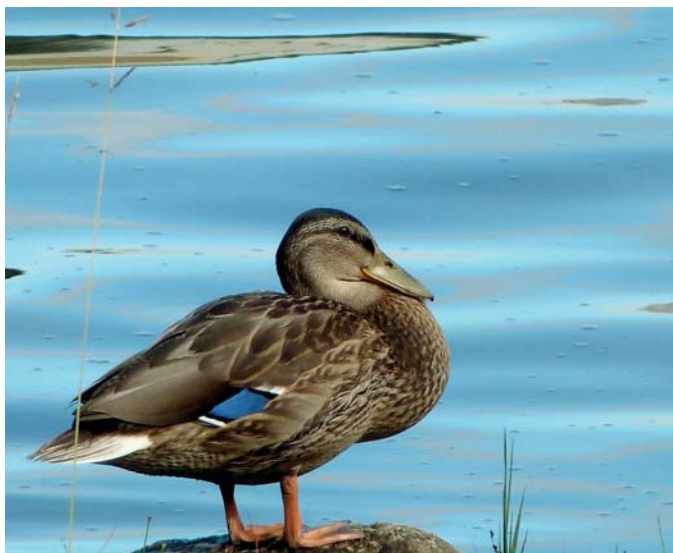
Elisabeth berättar att hon mest gillar att fotografera djur och natur, och allra helst fåglar, men även en och annan solnedgång eller fullmåne slinker med. Samtidigt har jag blivit rena ornitologen säger hon. Stjärtmesar och sidsvensansar är favoriterna. Fast änder är också bra. Det var just en bild med änder som blev publicerad i Norrtelje Tidning under det första fotoåret. Den händelsen gav också mersmak!

Min första kamera var en Panasonic Luminix 45 berättar
PAPPERS MAGASINET NR 3 - 2018

Elisabeth. Nästa del i fotoutrustningen kan man säga var en dator för att kunna lagra och bearbeta bilderna. Då blev det ännu roligare. De kameror jag använder mest idag är en Panasonic Luminix 200 samt en 300, dessutom en eländigt tung Nikon Coolpix 900 som dock har otroligt bra zoom. Storleken gör att den måste användas med stativ.

Anders Lidén

Från tanke till handling

"Det verkar, fan i mig, som om lagret har blivit en avstjälningsplats för dåliga chefer!" Det var Erik som tog till orda och precis som alla andra var han förbannad på sektionschefens senaste utspel. "Alla dessa lögner, allt detta fulspel." Orden kom från Krille och som vanligt när han blev arg började snuset rinna i mungiporna. Mange hörde på, deltog i den tysta ilskan. Dock upplevde han mest frustration över att facket inte hade agerat i frågan. "Vi har lite på gång, mer kan jag inte säga just nu" var det svar, han och övriga, hade fått från Svenne, kontaktombudet, när frågan hade kommit på tal. Även om Mange litade på Svenne så kände han sig inte nöjd med svaret. Han ville se handling och han ville att något skulle hända nu.

Fikarasten tog slut och Mange satte sig i trucken. Funderingarna över varför "facket" inte hade agerat i frågan fortsatte att irritera honom. "Jag ska, fan i mig, gå upp till ordförande och säga rakt ut vad jag tycker!" sa Mange, halvhögt för sig själv, när han var på väg in för att parkera för dagen. Det svarta dammet yrde runt trucken när han svängde in i truckgaraget. På väg in till omklädningsrum-

met kom han att tänka på vad hans morfar alltid brukade säga när han var irriterad över facket. "Facket är inte några därefter, facket är vi tillsammans och om du bara gnäller i stället för att göra något så är du en del av problemet!"

Mange stämplade ut och började, sedvanligt åtföljd av Krille, att gå hemåt. När de passerar genom suckarnas gång vänder han sig om mot Krille. "Jag tänker gå in till Janne på personalavdelningen och snacka lite" Krille tittar förvånad på honom, samtidigt som han med högerhandens tumme och pekfinger torkar bort snuset ur mungiporna. "Tänker du byta jobb?" Mange flinar, blir sedan allvarlig och tittar stint i Krilles ögon. "Jag tänker säga honom ett par saker om Jonas Svantesson." Krille blir stående och gapar, snuset rinner mellan tänderna. "Chefen?" ordet ekar mellan korridorsvägarna och försvinner i tystnaden. "Ja, densamme" svarar Mange, allvarligt men med ett leende på läpparna. "Du är ju, fan i mig, inte riktigt klok!" fräser Krille, går fram till en soptunna och spottar ut snuset. "Kanske inte" men jag orkar inte gå och hålla inne med vad jag tycker längre. "Men tror du att han kommer att bry sig om vad du tycker?" "Jag vet inte och ärligt talat så bryr jag mig inte, jag vill bara

få säga vad jag tycker!" Krille börjar titta sig omkring, så vänder han sig om mot Mange. "Okej! Men då hänger jag på!" Mange tittar på honom och ler, tillsammans börjar de vandra mot personalavdelningen.

"Tjenare grabbar! Vad förskaffar mig den äran?" Janne är lika trevlig som alltid när grabbarna kliver in på hans kontor. Han blir dock mera allvarlig när Mange talar om deras ärende och stundtals verkar han nästan besvårad. Han lyssnar i alla fall på vad Mange har att säga och efter en stund ansluter sig även Krille till diskussionen. "Okej, jag har tagit till mig vad ni har sagt och jag ska se vad jag kan göra. Från det ena till det andra, hur går det med fisket Krille?" Både Janne och Krille har sportfiske som gemensam hobby och fem minuters diskussion kring detta fick den något tryckta stämningen att lätta en aning. Grabbarna tackade för sig och fortsatte sin vandring hemåt.

Några dagar senare när Mange kommer in i fikarummet är det något på datorn som tilldrar sig grabbarnas intresse. Stämningen är allmänt munter och skratten avlöser varandra. "Har du hört vem som ska få nytt jobb?" Krille darrar av upphetsning och snuset rinner ner på tröjan när han pekar på dataskärmen. Mange tar ett steg fram för att läsa. Under rubriken "På nya arbeten" finns det annonserat att "Jonas Svantesson har fått en ny tjänst på huvudkontoret."

"Vad har ni hittat för spännande?" frågar Svenne när han kommer in i fikarummet. "Vi ska bli av med Jonas!" kontrar Erik. "Inte en dag för tidigt!" fyller Gubben Svensson i och skrattar så att den enda framtand han har kvar i överkäken syns. Svenne blir tyst en stund, sedan tar han till orda. "Faktum är att vi var in till platschefen och framförde vår synpunkt angående Jonas i förra veckan." Han tystnar, tittar lite förstrött på annonsen och fortsätter. "Platschefen hade faktiskt redan fått höra från personalavdelningen att det fanns indikationer på att det var problem med Jonas ledarskap." Mange och Krille tittar på varandra. "Hade min och Krilles diskussion med Janne bidragit till att vi blev av med Jonas?" tänker Mange.

Under deras sedvanliga promenad hem från jobbet tar Mange upp detta med Krille som också han hade gått i samma funderingar. "En sak är säker, jag är djävligt stolt över dig att du vågade och över mig själv att jag vågade hänga på!" Mange tittar en stund på Krille och tillägger sedan. "Jag är framförallt glad över en sak!" Vaddå? Undrar Krille. "Att du spottade ut snuset innan vi gick in till Janne!" Krille drar bort snuset från mungiporna, spottar och börjar skratta. Mange ger honom ett lätt knytnävslag på armen och bjuder även han på ett skratt. Tillsammans fortsätter de hemåt med deras skrattsalvor ekandes mellan de grå väggarna.

Robert Wahlström

■ ERIKS HÖRNA

JAG HÖR HUR JILL JOHNSON... (JULIBERÖRINGEN.)

Jag hör hur
Jill Johnsson
För fram
Och sjunger:
"If You Needed Me..."

Och jag juliberörs därav.
Ja, jag juliberörs därav.

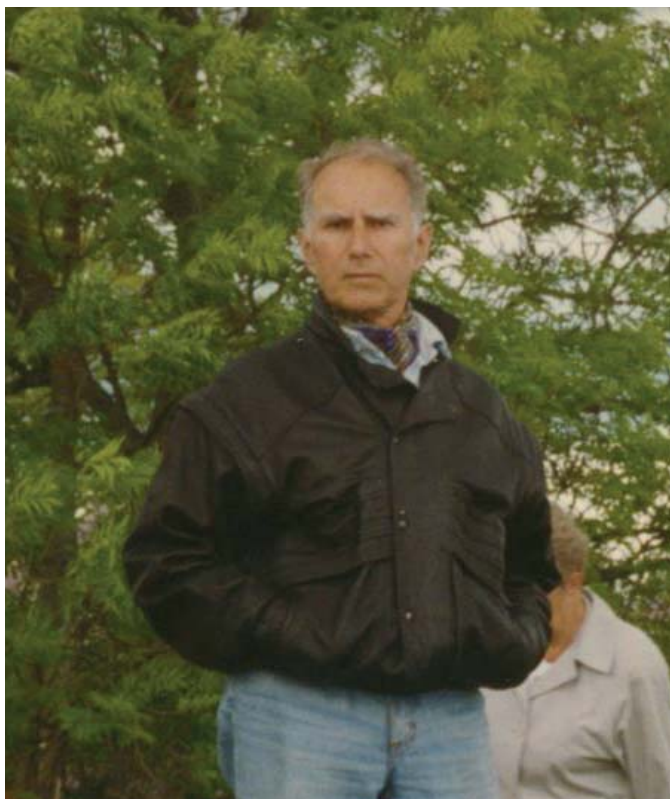
Yngve t.h. och Roger med avdelningens fana vid Spanienfrivilligas La Mano i Stockholm juni 1994. Foto Erik Jansson

Yngve Olsson är död. Han avled den 27 juni drygt fyra månader innan han skulle fyllt 98 år. Yngve var född i Hallstavik 1920. Tiderna var tuffa när han växte upp mellan de två världskrigen och som 10-åring fick han cykla till Grisslehamn och köpa billig strömming av fiskarna där. Genom en släktings försorg började han arbeta vid L M Ericson i Stockholm i tjugoårsåldern. Som 23-åring (ca.) började han arbeta på Holmens liksom sin far som börjat arbeta på pappersbruket redan 1919. Den 1 sept 1943 blev han medlem i Pappers. Yngve började inom driften som packare vid emballeringen. Där jobbade också Erik Jansson som var ordförande i avdelning 68. Det politiska intresset hade Yngve med sig från hemmet men kanske bidrog även Erik med några visdomsord. Det är lite osäkert när Yngve slutade på Holmens men 1947 åker han till Jugoslavien för att delta i bygget av den så kallade Ungdomens järnväg mellan Šamac och Sarajevo i nuvarande Bosnien. Ett hundratal svenska ungdomar åkte dit för man vill delta i återuppbyggnaden av Europa efter kriget. Därnere träffar Yngve bl a författaren

och konstnären Stig "Slas" Claesson och Norrtäljesonen Nils Bejerot, senare rättspsykiatriker. Dessa två, med flera, gjorde sedan återkommande besök i Yngve och hans frus sommarstuga på Fogdö.

I början av 50-talet är Yngve tillbaka på pappersbruket. Han är fackligt engagerad bland annat som skyddsombud och är med och startar Driftklubben. I kommunen representerar han kommunisterna i socialnämnden. Mot slutet av Holmentiden övergår han till dagtidsarbete och blir reparatör på Ångkraftscentralen fram till sin pensionering den 31 oktober 1985.

När man på Pappers avd 68 beslutar att starta en grävdär-du-står-cirkel för att arbeta fram en historik till avdelningens 75-årsjubileum 1990 anmäler Yngve direkt sitt intresse att vara med. Han deltar med stor entusiasm och sprider en god stämning i gruppen. När boken blir färdig 1993 hoppar han med i nästa projekt – modellbyggargänget – som bygger en skalenlig modell av samhället och bruket på 30-talet. Det arbetet resulterar i bildandet av Kulturföreningen Rödvillan och bruksmuséet på Tyska

Yngve Olsson

vägen i Hallstavik.

Vi sänder en tacksamhetens tanke till Yngve för hans insatser under lång tid – vila i frid.

Roger Berglund

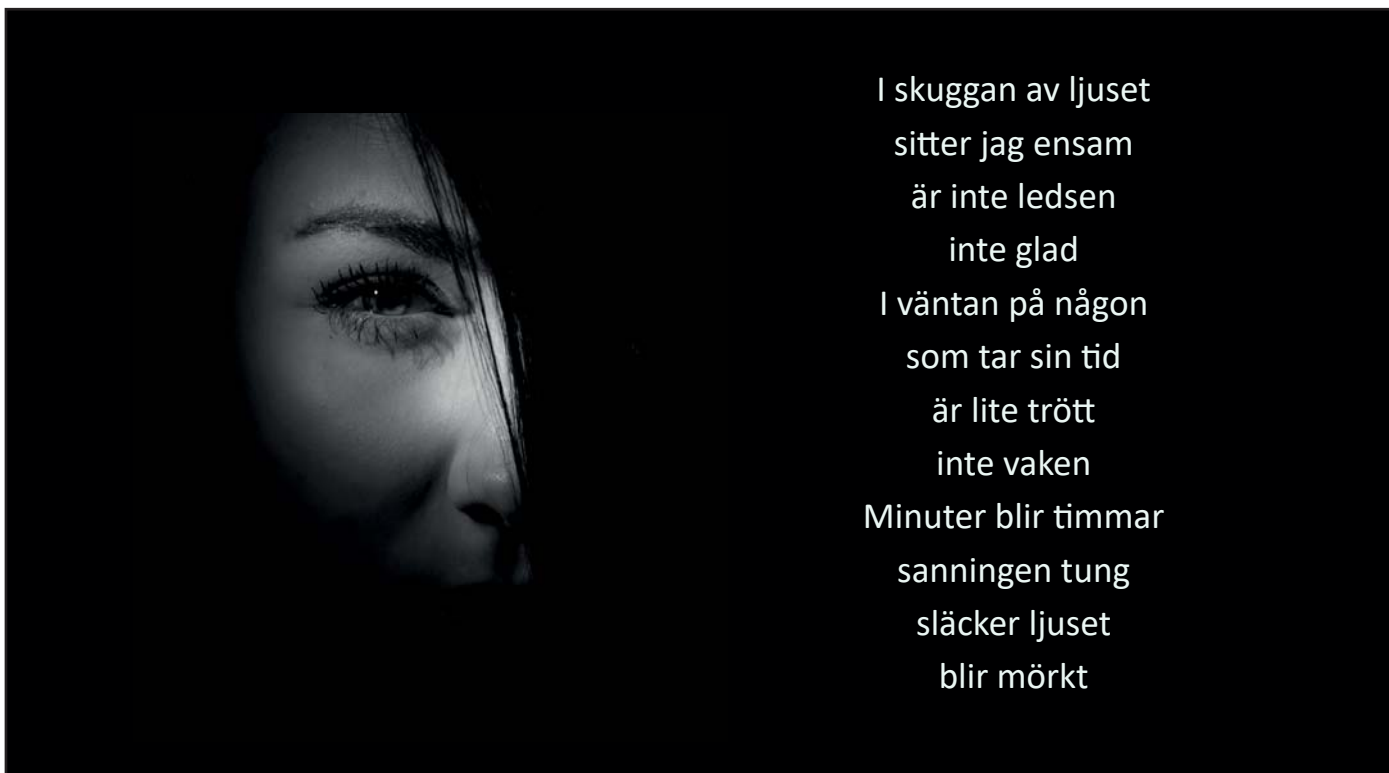

Ett märke från Ungdomens järnväg i Jugoslavien 1947

UNGDOMENS JÄRNVÄG

Det blev till en 28 mil lång järnväg i det land som efter kriget kom att bli Den federativa folkrepubliken Jugoslavien. Tanken bakom järnvägen var att efter det stora kriget demonstrera viljan till fred under en slogan - Broderskap och enighet. Ca 250 000 ungdomar, varav 10 000 efterkrigsungdomar från hela världen i de internationella arbetsbrigaderna, byggde denna järnväg.

■ DIKTHÖRNAN **PERNILLA WESTMAN**

I skuggan av ljuset
sitter jag ensam
är inte ledsen
inte glad
I väntan på någon
som tar sin tid
är lite trött
inte vaken
Minuter blir timmar
sanningen tung
släcker ljuset
blir mörkt

Häverötrampen på Hallsta IP 1967

Hallsta Idrottsklubb fyller 100 år detta år och PappersMagasinet ställer in sig i raden av gratulanter. När HIK bildades i ångkökets samlingssal den 9 april 1918 var det den första idrottsföreningen i samhället. När nästa klubb bildades, om vi bortser från MK Orion (1930), var det en utbrytning ur HIK som kallade sig Hallsta Fotbollsförening (HFF). På den tiden var Arbetarnas Idrottsförbund en stark kraft som hade klubbar runt hela Sverige inte minst på bruksorterna. Man kan anta att det var sympatikanter för AIF som gjorde att HFF bildades eftersom en av orsakerna till bildandet motiverades med att HIK var för "bolagsvänligt". Hallsta Fotbollsförening blev dock en ganska kortvarig historia ca 1936-40. Att det fanns starka kopplingar mellan HIK och Holmens Bruk är uppenbart. Det var Olov Tjernström, byggnadsingenjör på bruket, som tog initiativet till bildandet av klubben och i 25-årsskriften är Holmens Bruk de första som tackas för deras kontanta och moraliska stöd. Det första bidraget från bolaget an-

vändes till att bygga en trampolin vid Tulkatommen. Vid inträdet i RF i juni 1918 fastställdes tävlingsdräkten till vit tröja med blå stjärna med HIK i samt blå byxor. I början samlades många olika idrotter inom klubben; skidor, fotboll, rodd, simning, bandy, friidrott, orientering m m. 1950 tillkom också ishockeyn. Det kan också förklara avsaknaden av andra idrottsföreningar i samhället på 20-talet. Några av de första blev Motorklubben Orion som bildades 1930, Hallsta Båtklubb bildad 1935, Tennisklubben 1938 och Hallstaviks Skytteförening 1940.

Fotbollen var redan från början en viktig verksamhet. Första planen var en liten gräsplan vid Tommen men den var för liten för seriespel. Våren 1919 erbjuder Holmen klubben en ny plats för fotbollen vid den s k Myran öster om fabriken och arbetet för en ny idrottsplan sätts omedelbart igång av medlemmarna. HIK debuterade i Roslagsserien 1920 och blev första året tvåa efter Norrtelje IF. Ekonomi är en ständig fråga för ideella föreningar så även för HIK. En framgångsrik lösning blev beslutet om

att anordna en Idrotts-Mässa 5-6 juli 1919. Idrottsmässorna blev årligen återkommande och med tiden omfattande och omtalade i hela Roslagen. En annan framgång som måste nämnas är gångtävlingen Häverötrampen som arrangerades 1967-79 med flera hundra deltagare varje år.

Märken från Hallsta IK

Till sist en annan milstolpe i klubbens historia. 1984 togs ett beslut att bygga en islada vid idrottsplan. För att ro det projektet i hamn räknade klubben med bland annat ekonomiskt stöd från Hallstaviks befolkning. Insamlingen blev något av en folkrörelse där frontfiguren var Stellan Sjöberg, chaufför vid bruket. Pappers avd 68 anslog 5.000 kr till isladan.

Utrymmet tillåter inte någon redogörelse för klubbens

HIK 100 år utställning Folkets Hus 2018

idrottsliga framgångar inom de olika idrotterna utan den intresserade hänvisas till biblioteket och tidningsartiklar.

Roger Berglund

HIK 100 år utställning Folkets Hus 2018

Idol på Hallstaviksdagen 2018

Den växer för varje år, Hallstaviksdagen, och i år firades 10-årsjubileum. För att fira detta uppträdde Idolvinaren 2017, Chris Kläfford. Mycket folk och trevlig stämning präglade Hallstaviksdagen.

Årets Hallstaviksdag firades på en ny plats då centrumtorget fortfarande var en byggarbetsplats. Hastigt fick vi söka tillstånd för gräsplanen vid korsningen Uppsalavägen-Ekvägen. Det blev en succé! Många besökare och utställare berömde den nya platsen, det blev en ännu trevligare stämning när alla samsades på en gräsplan. Dessutom hade vi utökat utbudet med ett längre scenprogram, ett mat- och öltält och allsång på kvällen.

Framåt kl 11 började folk strömma till och vid tiden för Chris Kläffords framträdande var området framför scenen fullt av förväntansfull publik. Under en halvtimme fick publiken njuta av Chris magiska röst och efteråt ringlade kön till autografbordet lång. Chris tog sig tid att skriva autografer och ta selfies till alla som ville.

Bland utställarna kunde besökarna köpa mat från lokala

matproducenter på skördemaknaden, prova på zonterapi, inspektera bilar och motorgräsklippare, få en gratis korv med bröd hos Pappers avd 68, gissa antal popcorn i en burk, prata med någon av våra lokala författare och massor av andra saker. Femtiotre utställare deltog på Hallstaviksdagen i år. En av de populäraste var Hallstaviks Schakts kranlyft där de som vågade kunde åka upp och se Hallstavik från ovan, drygt 60 meter upp i luften.

Barnen hade också mycket att roa sig med, förutom minitivolit med hoppborgen kunde de rida på ponnyer och kanske bli bjudna på godis från karamellvagnen. Roslagens Sparbank erbjöd ansiktsmålning och där ringlade kön lång.

Hallstaviksdagen är en härlig dag då vi som bor i Häveröbygden kan upptäcka och bli stolta över allt som finns här i vår närhet. Föreningar, företag och privatpersoner visar upp sin verksamhet och ger oss hopp om framtiden. Här finns så mycket att vara glad för!

Carita Holmberg, Häveröstiftelsen

Chris Kläfford - Idol vinnare 2017

Små barn stortrivdes

Grillmästaren Vuokko Taipale

Christer Halingström (Kommunal) och Inger Lundholm (LO-distriktet, Stockholm)

Pick Of Pieces

Åka upp i luften 60 m var populärt

Facklig grundkurs hösten 2017

Redan i vårnumret av PappersMagasinet nämnde jag att en valhöst var i antågande men att en förhoppningsvis varm sommar först skulle infinna sig. Det kunde ju inte bli mer rätt! Sommaren blev mer än varm och valhösten kom med dagliga doser av partireklam i brevlådan, affischer på var och varannan lyktstolpe, debatter på TV, filmsnuttar på sociala media, dörrknackningar, valstugor och ibland rent av valcyklar. Alla som inte redan visste vad de ville hade möjligheten att skapa sig en uppfattning om vilket Sverige man vill ha. Förhoppningsvis mynnade beslutet av valsedel inte ut i vilken partiledare man tycker verkar "bäst", på samma självklara sätt som att det inte blir färre och mindre krig i världen när nyhetspresentatören i TV råkar ha en snygg kavaj på sig. När PappersMagasinet går i tryck är valet klart men kanhända inte det parlamentariska läget. Spänningen består?!

För att fortsätta återkopplingen till tidigare funderingar om studierna så är några av målsättningarna i avd 68:s olika verksamheter på väg att ta form. Den fackliga grundutbildningen till exempel. Det är nu ungefär ett år

sedan vi nystartade FGU: n som pågick under senhösten 2017 och som sedan avslutades i december. Nu är de allra flesta bitarna på plats för en ny grundutbildning. I år kan nämnas innehåll som lagar och avtal, kommunikationsvägar och ideologier. Dessutom återkommer ett mycket uppskattat inslag från senast även nu, nämligen "försäkringsblocket". Deltagarna gav dragningen goda recensioner och tyckte att det var intressant att reda ut till vilka försäkringar vi har genom lag, avtal och fackligt medlemskap och att veta varför facket, för att garantera samma försäkringsskydd till alla, oavsett ålder och hälsotillstånd eller ekonomisk bakgrund väljer Folksam som samarbetspartner för medlemsförsäkringarna.

Kursen kommer att ha medverkan från bl.a. förbundet, Runöskolan och Folksam. Den 16 oktober är det dags för första kurstillfälle!

Om ideologi och värdegrund kallar vi den utbildning som skydds – och kontaktombuden kommer att gnuggas i på kontaktombudsträffen i september. Utbildningen har planerats i samarbete med Runö Folkhögskola. Ev. kommer också en fortsättning lite senare under hösten/

vintern. Mer som kommer under vintern för SO/KO är en försäkringsutbildning, lite liknande den som försäkringsinformatörerna får. Med informatörerna är annars tanken att underlätta för medlemmarna och ge ökad kunskap om försäkringar kopplade till arbetsmarknaden. Dessa utbildas särskilt för sitt uppdrag för att medlemmarna ska kunna få en del information om försäkringskydd och pension. Vill man fördjupa sig i detta kan man, som många redan gjort, med fördel boka en tid på expeditionen med Julia som är certifierad rådgivare. Men planeringen för skyddsombuden återkommer jag till senare då den fortfarande är lite i sin linda. Tanken är att bredda medvetenheten även på försäkringsområdet.

Apropå nämnda försäkringsinformatör kommer dessa att åka iväg på Gävle/Dala-distriktets vidareutbildning i slutet av september månad. Några av informatörerna som missar utbildningen i Gävle kommer istället att åka till Stockholm senare i oktober.

En egen anordnad studiecirkel i konversationsengelska startar den 30 oktober. Cirkeln är för dem som utan stora svårigheter kan delta i ett enklare samtal men vill lära sig mera, öka ordförrådet och träna tal. En av de fina sakerna med en studiecirkel är att man tillsammans med cirkelledaren har möjlighet att påverka studietakten, men vi planerar för ca 5-6 träffar. En lagom storlek på en

grupp är enligt Raj, vår cirkelledare, ca 5-6 personer. Raj bor för övrigt på orten. Han förstår svenska fullt ut men pratar helst engelska. I högsta grad passande för det här tillfället!

Avslutningsvis ska nu äntligen avdelningens kassör få en ordentlig ekonomiutbildning. Den utbildning som var tänkt att gå under våren blev oturligt nog inställd på grund av för få deltagare. Kursen hålls på Rönneberga kursgård under första halvan av september. Här blir det hård drillning i medlemsavgifter, bokslut, balans och resultat, budget, ekonomisk planering, kredit/debet, revision och EffEk (ekonomiadministration).

Anders Lidén

Försäkringsinformatörer på utbildning - arkiv bild

Studiecirkel i konversationsengelska

- Är din engelska lite rostig?
- Behöver du hålla liv i engelskan till nästa resa?

Avd 68 ordnar nu en studiecirkel i konversationsengelska. Vi koncentrerar oss på den talade engelskan vilket gör att du kommer att uttrycka dig säkrare och mer varierat efter cirkeln.

Tillsammans med cirkelledaren har deltagarna möjlighet att påverka studietakten men vi planerar för ca 5-6 träffar med start den 30/10 kl 18.30.

Cirkeln kommer att träffas på fackexpeditionen. Om du är intresserad anmäl dig till expeditionen tfn. 263 90

Facklig grund utbildning

Den fackliga grundkursen kommer att gå under tre heldagar med start den 16 oktober.

Det andra och tredje kurstillfället blir den 23/10 och 30/10.

Ett axplock ur innehållet:

- lagar och avtal,
- kommunikationsvägar,
- medlemsförmåner,
- medlems- och avtalsförsäkringar samt
- ideologier

Kursen kommer bl.a. att ha medverkan från Pappers förbund, Runö Folkhögskola och Folksam.

Filmklubben ^{HERRÄNG}

Gillar du att titta på film?

Nu startar ABFs populära filmklubb i Folkets Hus Herräng.

Det kommer vara helt gratis för dig att se filmerna. Inte ens medlemskapet i filmklubben kommer att kosta dig någonting.

Invigning lördag 22/9 11.00-15.00

Film: All Inclusive

Plats: Folkets Hus Herräng

ABF bjuder på dryck och förtäring. Registrering av medlemskap, planering av arbetsgrupper, bokning av filmer, schema, teknik, ansvar och rutiner.

**Föranmälan till info.norrtalje@abf.se
eller 0176-129 50 senast 18/9**

Krisberedskap

- Gratis föreläsning/kurs

Måndag 1/10 13.00-14.30

Plats: Församlingshemmet, Hallstavik

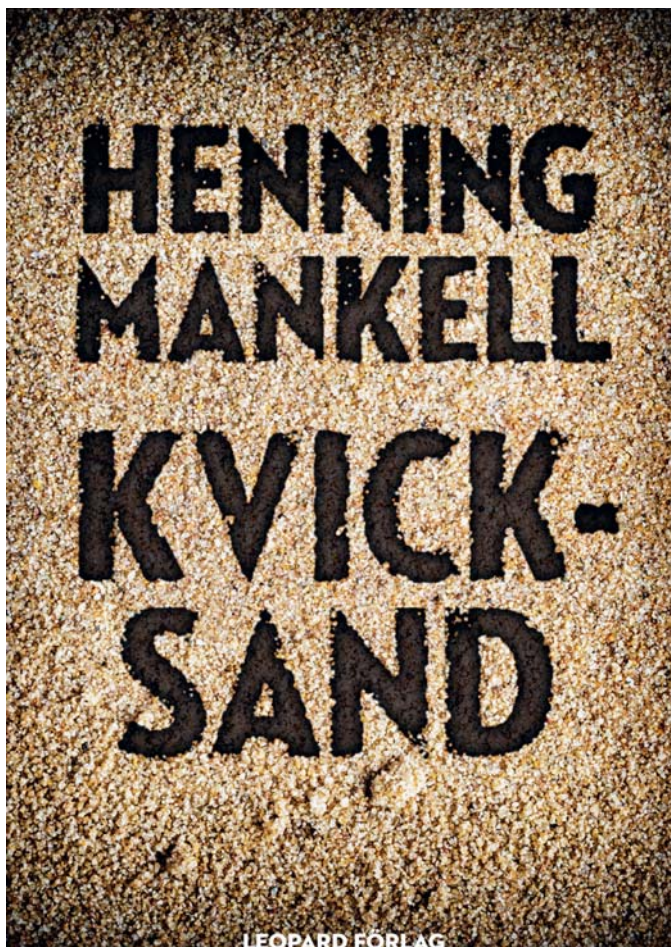
Efter föreläsningen kommer du att ha stärkt din förmåga att själv kunna hantera konsekvenserna av en kris. Du lär dig hur du tillgodoser de grundläggande behoven som mat, vatten, värme och information när det sker svåra störningar i viktiga samhällsfunktioner, till exempel elavbrott eller översvämningar.

Föreläsningen är kostnadsfri. Ge dig själv, familj, vänner och grannar förutsättningarna för att klara en allvarlig händelse eller kris.

Ledare: Lena Hedberg, Civilförsvarsförbundet

**Föranmälan till info.norrtalje@abf.se
eller 0176-129 50 senast 24/9**

På julaftonens morgon år 2013 vaknar författaren Henning Mankell med ömhet i nacken. Den första tanken är att han legat illa och råkat ut för någon slags nackspärr. Den 8 jan 2014 konstaterar en läkare, efter röntgen att "nackspärren" var en cancermetastas och att modersvulsten satt i vänster lunga.

Beskedet ledde till att han avbröt arbetet med den bok han just skrev på (Svenska gummistövlar) för att istället skriva en helt annan bok som kom att få namnet "Kvicksand". Enligt Mankell själv är det en berättelse om händelser som haft avgörande betydelse för honom och om personer som han mött, eller önskat att han mött, och som gett honom nya perspektiv.

Han tar verkligen ut svängarna i denna bok. I korta kapitel förflyttar han sig mentalt mellan människans allra första konstnärliga verksamhet i sina grottor för tiotusentals år sedan till vad som skall hända med det radioaktiva minnet från vår tid innan kärnkraftsavfallets strålning har

klingat av om hundra tusen år. Då har flera inlandsisar har möblerat om landskap och berggrund. Hur varna de människor som eventuellt finns om femtio tusen år?

Den dödliga sjukdom Mankell drabbats av berör han endast kortfattat och med fokus lagd på det allmängiltiga, som t ex utvecklingen inom cancerforskningen och livsmiljöns inverkan på hälsan.

Istället handlar boken om allt mellan himmel och jord. Små episoder, som först många år senare visat sig ha betydelse för författaren, varvas med kloka resonemang kring mänsklighetens villkor.

Sommarens många och stora skogsbränder i vårt land har åter visat att människan är en socialistisk varelse. Den solidariska hjälpsamhet utan minsta vinstsyfte omkring släckningsarbetet visade på människans nedärvda natur. Detta kommer också fram i Henning Mankells bok.

Börje Nordström

Tips! Boka
Kocklandslagets
julbord inkl dryck

308:–

Så bjuder vi på
buss & kryssning
Kod SKMAT

DAGSKRYSSA
MED ROSELLA
Kapellskär–Mariehamn

50:–

Pris per person
inkl bussanslutning

Lite mer jul på Rosella

Parkera julstressen i land och njut av fem kravlösa timmar med dem du gillar mest. Ombord på Rosella bjuder vi på musik, dans och julklappsshopping till röda taxfreepriser. Passa på att fynda glögg, choklad och andra godsaker. Även i år är julbordet skapat av Svenska Kocklandslaget. Sveriges bästa kockar och konditorer har dukat fram en smakfull mix av både traditionella rätter och nyskapade varianter i kreativ tappning. Kom hungrig! Julbordet serveras från 16 november.

Lite mer
hjärta

NG L

Bäst pris på Vikingline.se/rosella
Anslutningsbuss från Norrtälje och Rimbo varje dag.

■ VÄRT ATT BESÖKA SIARÖ FORT

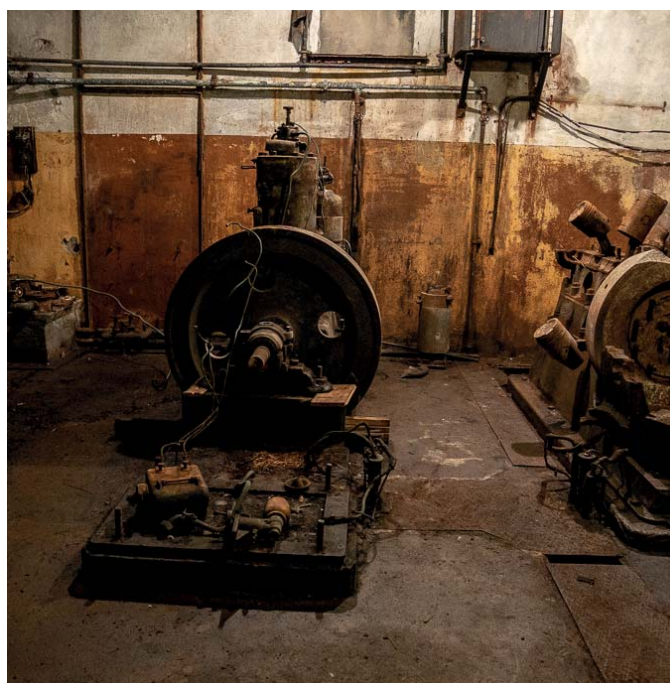
Furusundsleden går precis utanför fortet

”Kyrkogårdsön ligger mitt i Furusundsleden och ser på håll ut som en skärgårdsidyll med sina röda stugor och sin tallklädda hjässa”. Så inleds foldern om Siaröfort som Statens fastighetsverk har givit ut. Saken är den att mitt i Furusundsleden så döljer det sig en liten hemlighet, Eller ja, idag är det väl ingen hemlighet längre. Men i början av 1900 talet så skulle ön bli en av landets mest strategiska platser och ingå i försvaret av Stockholm och Sverige. Men det finns faktiskt även en berättelse med hel del arbetarhistoria inblandat i ämnet, för att inte tala om arbetsmiljöproblem. Både under byggtiden men även efter att anläggningen blev färdigställd.

Bygget gick väl inte riktigt som man hade tänkt sig.

1916 påbörjades bygget av Siaröfort, som anläggningen kom att heta. Bygget var inte helt smärtfritt och tidplanerna sprack. Arbetarna gick dessutom ut i strejk. Den byggmästare som hade kontrakterats för bygget var från Karlstad och hade namnet Kruse. För tunneldrivning så hade han begärt 18 kr metern och tunneln skulle vara 4,5 x 2,5 meter. All borrarbete skedde för hand med slägga och borrarstål. Byggmästare Kruse kom tidigt på kant med arbetarna, prisstegringar och försenade löneutbetalningar ledde till oroligheter. Arbetarna hotade med strejk. I

slutet av 1917 så anlände den syndikalistiska agitatorn Herr Johansson, men han blev snabbt avvisad av polis som kallats till Ljusterö. Den 14e mars utbröt på nytt bråk vid bygget och Kruses representant, ingenjör Lindell fick stryk av arbetarna och var tvungen att uppsöka skydd hos den utposterade militären.

Motorrum för elförsörjningen

Problemen avlöste varandra och man halkade efter i tidsplanen. Militärledningen uppmanade byggfirman gång på gång att påskynda bygget och Kruse ansökte om uppskov från tidsplanen. I oktober 1918 så anmälde till sist han att "Måtte jag bliva befriad från fullgörande av entreprenadkontraktet, samt alla vite och ersättningsbelopp". Arbetet lades ner och de sprängda ingångarna förslöts.

Färdigställandet.

I tre år stod sedan arbetet stilla. Men 1921 så återupptogs bygget i militärens regi. Arbetet gick dock långsamt och först 1928 så var anläggningen färdig. Dock så var det väldigt bristfälligt. Kanonerna som skulle ha monterats från början hade ersatts av så gott som uttjänta kanoner från ett pansarskepp. Andra fortifikatoriska delar hade heller inte byggts. Men det absolut allvarligaste problemet var den enorma mängd fukt som trängde in i fortet. Taket av betong läckte som ett såll och historien säger att manskapet spände överkast över sängarna som tält för att slippa droppandet.

Militärombudsmannen förbjöd till sist boende i fortet "ens för en kortare tid".

Avvecklingen och fortet idag.

Under byggtiden så utvecklades vapnen i rask takt, och när fortet äntligen var klart så var det omodernt. Försvaret av Stockholm kom att flyttas ännu längre ut och då bildades den yttre skärgårds linjen. Arholma Batteri är

Lodbasmätare. Användes för att mäta in målen.

ett resultat av detta. Redan 1930, 2 år efter att fortet var klart, så beslutade man att lägga fortet i malpåse. Dock så kom anläggningen att användas till slutet av 60-talet som minstation. Idag så är Siaröfort en turistattraktion. Statens fastighetsverk har renoverat fortet och det finns numera ett trevligt vandrarhem på ön. Man tar sig enkelt till ön med "Vaxholmsbåt" och det går att åka från Stockholm, då tar det två timmar ut till Siaröfort. Men det går också att åka båt från Östanå brygga (Vid Ljusteröfärjan) och då tar det bara 10 minuter över till Siaröfort. Det är väl värt ett besök.

Micke Holmberg

Logement

Ny förmån i ditt medlemskap i Pappers - Kostnadsfri juridisk rådgivning i din hemförsäkring

Det är svårt att ha koll på alla bestämmelser inom familjejuridiken. Ibland kan du behöva ta juridisk hjälp för att komma vidare i livet.

Som medlem i Pappers har du nu rätt till tre timmar kostnadsfri juridisk rådgivning. Den juridiska rådgivningen är kopplad till den hemförsäkring som ingår i ditt medlemskap. Det betyder bland annat att rådgivningen gäller även för andra personer som omfattas av medlemmens hemförsäkring.

Så bokar du

Du kan boka på familjensjurist.se/pappersjuridik eller genom att ringa direkt till Familjens jurist på 010–458 08 00. Uppge ditt medlemskap i Pappers när du bokar så får du tre timmar gratis. Du kan läsa mer på Pappers hemsida. Du kan också boka in ett möte i Röda villan med Julia från Folksam. Prata med Ulrika på avdelningen så bokar hon in dig för en träff. Julia kan hjälpa dig med försäkringar, pension och tipsa dig om farorna i familjejuridiken.

Några av frågorna du kan få hjälp med

- Hur fungerar ett äktenskapsförord och vad ska man tänka på?
- Vad gäller för underhåll och vårdnad av gemensamma barn vid skilsmässa?
- Vem har rätt till den gemensamma bostaden vid en separation?
- Hur gör man bouppteckning och deklaration för ett dödsbo?
- Hur skriver man testamente och hur förvarar man det tryggt?
- Vad händer om arvingar är oense om egendom eller fördelning?
- Hur hanteras försäkringar i samband med separation och dödsfall?
- Hur löser man arvsfrågor på bästa sätt när man har särkullbarn?
- Vad kan hända om man är sambo och en av parterna inte kan betala sina skulder?
- Vilka regler gäller för bodelning vid skilsmässa eller dödsfall?
- Hur kan jag få stöd i en rättsprocess, vem kan företräda mig i en vårdnadstvist?
- Gäller svensk arvsrätt även om vi bor i Spanien?

NYCKELN TILL EN SCHYSST PENSION

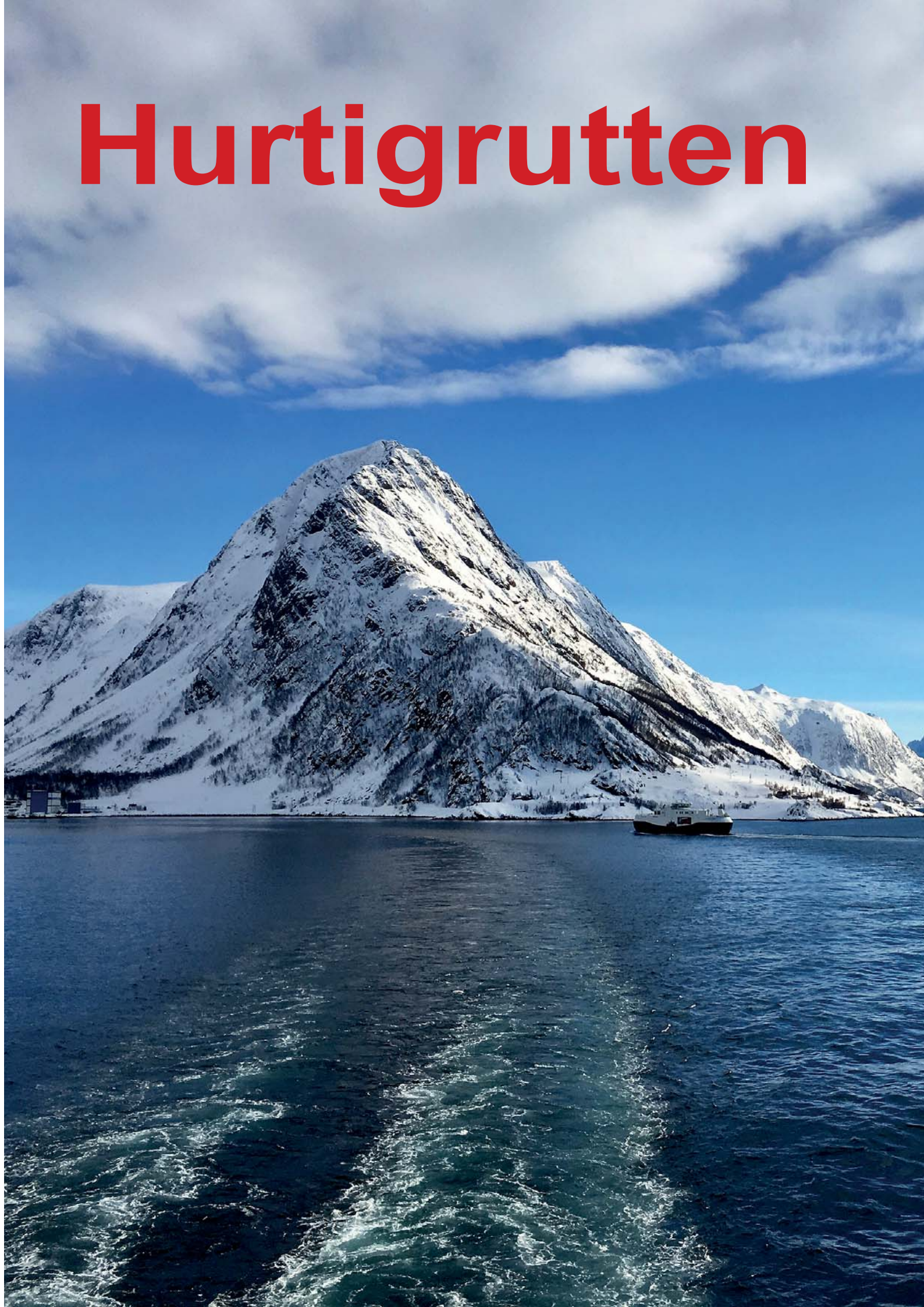
Vad ser du framför dig när du tänker på pensionen? För att få friheten att göra det du längtar efter, behöver du en bra tjänstepension. Hos oss har våra kunder fått en god avkastning som legat i topp i flera år* och en låg avgift. En halv miljon kunder har redan valt oss för sin tjänstepension. Välj nyckeln till en schysst pension du också!

*Enligt Risk & Försäkrings årliga jämförelse, nr 10 2017, har vår avkastning till våra fondsparare legat i topp, sett över 10 och 5 år. Historisk avkastning är dock inte någon garanti för framtida avkastning.

**LÄS MER PÅ FOLKSAMLOPENSION.SE
ELLER RING OSS PÅ 020-414 414**

Hurtigrutten

■ VYKORTET FRÅN HURTIGRUTTEN **ULRIKA & DRAGANA**

Denna resa blev äntligen av och denna gång reste jag med Aleksandars fru Dragana. Jag har pratat om att åka denna resa i många år, så jag blev glad när Dragana ville åka med. Vi hade lite tur och fick ett bra pris för denna resa som kostar en hel del. Aleks fick skjutsa oss tidig morgon till Arlanda, flyg till Oslo så vidare till Kirkenes flygplats. Där var det snöoväder, vidare med buss till båten MS Nordnorge. Vi fick en fin hytt med fönster. Vi var väldigt hungriga, så det blev lunch direkt, hann precis äta. Sedan var båten ute på öppet hav, då mådde jag illa och spydde. Så när det var de värsta vågorna, låg vi i hytten tills det lugnade ner sig. När vi sedan kom inomskärs så då blev det riktigt bra, inte så mycket vågor och fantastiska vyer med snöklädda berg. Varje dag ingick frukost, lunch och middag, väldigt god mat och bra service. Jag provade även glassen Torrfisk, den var god men lite speciell. Personalen ville att jag skulle smaka först innan jag betalade för den. Hurtigrutten är Norges kollektivtrafik till sjöss och det är 11 båtar som går tur och retur mellan Bergen och Kirkenes, därför går båten i en mängd olika hamnar, längre och kortare stunder. Man kan boka olika aktiviteter i land på olika ställen. I Hammarfest var vi iland och gick på ett isbjörnmuseum. Vi var även till Arktiska katedralen i Tromsø på midnattskonsert. Hade tänkt ta en båtutur och se havsörnar, men avstod pga. mycket blåst. Ombord kunde man lyssna på olika föredrag om Norge och Hurtigrutten. Men vi satt mest och läste och tittade ut på havet, fick se fenorna på troligen delfiner eller tumlare. Var även iland i Bronnesund i mitten av Norge. Så var vi också med på en sightseeingtur i Trondheim, var då in i Nidaros domkirke. Vår båt kunde inte gå in i Trollfjorden pga. risk för ras eftersom det är en så trång passage. Vi hade tur med vädret men det var något blåsig. Hade skojat med Dragana att vi åker ju mot våren, så blev det inte riktigt. När vi kom till Bergen, så var det dimma och regn. Vi fick vänta några timmar för flyg hem. Men jag skulle gärna vilja åka denna resa igen från Bergen till Lofoten, för att undvika där det är som mest öppet hav. Man kan även boka för att ta med bilen ombord, så då skulle man kunna åka över Narvik till Sverige.

Ulrika Enlund

Ankomst till flygplatsen i Kirkenes

Hammerfests kyrka

Färjan Nordnorge var både bekväm och trygg

Ulrika och Dragana i Hammerfests kommun.

Øksfjord

Maten var fantastisk god

..och kocken var oslagbar

Hurtigruten

Polcirkeln

I Svolvær

Nidarosdomen

NR 2 KRYSSLÖSNING

S	O	L	S	T	R	Å	L	A	R
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Vinnare av kryss nr 1 är:

1: pris Erik Weith, UH

2: pris Anders Björk, Hamnen

FRÅN JAANAS KÖK

Miniburgare med gräddig sås

Du behöver:

- 450 g potatis
- 1 rödlök
- 1/2 msk smör
- 1 tsk socker
- 2 dl matlag. grädde
- 1 tsk vitvinsvinäger
- 1 1/2 tsk kinesisk soja
- Salt
- Peppar
- 1 gurka
- 1 ask färsk persilja (à 20 g)
- 1 förp sliders (à 360 g)
- 1 tsk olja

Gör så här

- Skala och koka potatisen.
- Skala och skiva löken. Fräs den mjuk i smöret i en kastrull. Strö över sockret och låt det smälta.
- Rör i grädde, vinäger och soja. Låt sjuda ca 3 minuter och smaka av med salt och peppar.
- Starta timer
- Skiva gurkan och strimla persiljan.
- Stek sliders i oljan ca 3 minuter på varje sida och servera med potatis, gurka, persilja, sås och gärna lingonsylt.

Bara tanken av denna rätt gör att det vattnas i munnen! Huvudaktören är givetvis den krämiga och smakrika såsen, som innehåller både grädde och soja. Den kommer absolut till sin rätt när den serveras ihop med möra sliders, kokt potatis och krispig gurka. Smaklig spis!

Glöm inte friskvårdspengen !

Som anställd på Hallsta Pappersbruk har du möjlighet att få en friskvårdspeng på max 1200 kr per år. Denna utbetalas via lön mot uppvisande av kvitto. Godtagbara motionsaktiviteter är gymnastik, styrketräning, spinning, bowling, racketsporter som bordtennis, tennis, badminton och squash, lagsporter som volleyboll, fotboll, handboll och bandy. Massage, rosenterapi, akupressur, kinesologi, zonterapi och floating är godkänd aktivitet. Du väljer aktivitet inom ramen för Skatteverkets regler för friskvård. Hos den aktör du valt begär du ett kvitto där ditt namn och anställningsnummer ska framgå. Betalar du via autogiro ska totalbeloppet framgå av kvittot. Kvittot/kvittona lämnas till Lönekontoret.

KRYSSET BÖRJE NORDSTRÖM

Dags för ett nytt kryss. Du behöver inte lämna in hela krysset när du löst det. De bokstäver som hamnat i de tonade rutorna bildar ett "lösenord".

Lämna in detta lösenord tillsammans med ditt anst-nr, namn och avd. så deltar du i dragningen.

Du kan även maila lösenordet till oss :

avd.68@holmenpaper.com

Bland de inlämnade rätta svar kommer vi lotta ut:

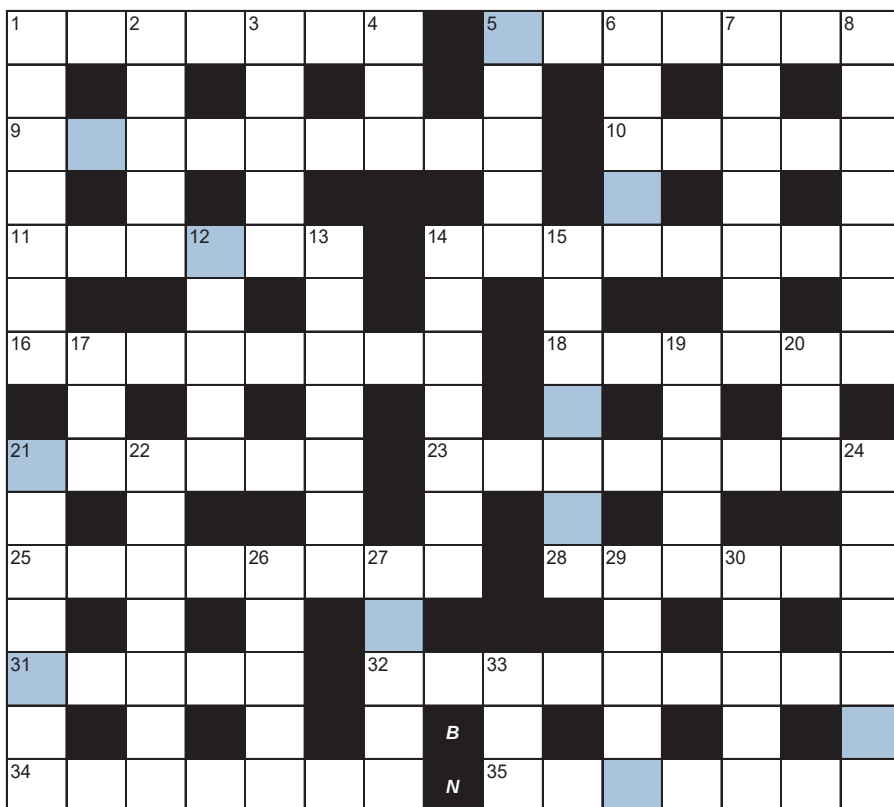
1: pris 2 st trisslotter

2: pris 1 st trisslotter

Lådrätt

1. Ofta polisjycke
2. Solo
3. USA:s 43:e stat
4. Halv aln
5. Ibland på täppan
6. Ulrika Falk
7. Idag Estland/Lettland
8. Växer vid nedskärningar
12. Knäpp
13. Färgtoner
14. Sorglig
15. Fåttölj
17. Kristid med missväxt
19. Elektriskt laddade atomer
20. Organisation kring euron
21. Kan kyrkbänk ge
22. Tas in till jul
24. Uppåttjack för föderskor
26. Snöskata
27. Förort med partihallar
29. Ger tändsticksvirke
30. Orka
31. Kan man gå i sakta...
32. Kan man åka...
33. Kan man ladda ner

Vågrätt

1. Spelade Gary Cooper i "High Noon" 1952	16. Konsert med tunggung	30. Dalkarl
5. Ändrar färg och faller ner	18. Trakten	31. Som dölja
9. Blommar gärna i sept-okt	20. Juniperus	32. Med hattar på marken
10. Gör björnen i ringlek	21. Övertalas	34. Krångla
11. Ålder för vuxenfilm	23. Konstantinopel idag	35. Foxtrot
12. Fiss	25. Hälgestig	
14. Fylke känt för hjältar	26. Kallades Åke i schlager 1968	
	28. Måste polis vid pågående brott	

Gör som kulturfolket - läs PappersMagasinet

Lennart Jähkel, skådespelare

Mats Wingborg, författare och debattör

Lotta Hellman, folkbildare och författare

Urban Johansson, arkivarie

Mattias Vespä, framtidsstrateg på ABF

LAYOUT: Pappers avd 68

FRAMSIDA: Elisabeth Hesler

BAKSIDA: Roger Berglund

NÄSTA NR: December 2018

ANSVARIG UTGIVARE:

Pappers avd 68

REDAKTIONEN:

Anders Lidén

Taisto Hautala

Aleksandar Srndovic

Jaana Kuusisto

Roger Berglund

KONTAKT:

Pappers avd 68

Tyskavägen 1

763 81 Hallstavik

0175 26 390

www.avd68.com

